

УДК 378.147-027.561:[378:37.011.3-051:811.161.2:82]:37.011.33(045)

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-355-360

РОЗМАН Ірина Іллівна –

доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри англійської мови,
літератури з методиками навчання
Мукачівського державного університету
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4951-0074>
e-mail: rozmanii@ukr.net

ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА ЛІТЕРАТУРИ: ЗМІСТ ОСВІТИ

Сучасний зміст освіти має бути багатокomпонентним і національним, бо це є об'єктивною передумовою реалізації його розвивальних і виховних функцій. Мета статті – з'ясувати сутність змісту освіти, провести аналіз змісту освіти професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури на прикладі одного закладу вищої освіти України. Визначено, що зміст освіти включає систему наукових знань, практичних умінь, досвід творчої діяльності, світоглядні, моральні, естетичні ідеї та поведінку в умовах безпечного освітнього середовища. Основний фокус освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» полягає у підготовці кваліфікованого та конкурентоздатного фахівця, який володіє необхідними базовими знаннями в галузі гуманітарних наук для успішної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти та в сфері професійного розвитку. Освітньо-професійна програма враховує новітні освітні методики, актуальні мовознавчі та літературознавчі наукові методи, знання та індивідуальний досвід науково-педагогічних працівників. За такою програмою, здобувачі майбутні учителі української мови та літератури в ДВНЗ «Ужгородському національній університет» отримають широкий спектр знань зі сфери гуманітарних наук. Вивчення навчальних дисциплін допоможе їм краще розуміти контекст української мови та літератури, розвине їх критичне мислення і аналітичні навички, ознайомить здобувачів з різноманітністю літературних течій і жанрів, вдосконалити писемні навички, розширить кругозір здобувачів і доповнить їхні знання. Всі освітні компоненти разом допоможуть здобувачам стати компетентними вчителями української мови та літератури.

Ключові слова: зміст освіти, професійна підготовка майбутніх учителів української мови та літератури, освітня програма, ДВНЗ «Ужгородському національній університет».

ROZMAN Iryna Illivna –

Doctor of Pedagogic Sciences, Professor,
Professor at the Department of English language,
literature with teaching methods Mukachevo State University
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-4951-0074>
e-mail: rozmanii@ukr.net

PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE TEACHERS OF UKRAINIAN LANGUAGE AND LITERATURE: CURRICULUM CONTENT

The modern content of education should be multi-component and national, because this is an objective prerequisite for the realization of its developmental and educational functions. The purpose of the article is to find out the essence of the content of education, to conduct an analysis of the content of professional training of future teachers of the Ukrainian language and literature on the example of one institution of higher education in Ukraine. It was determined that the content of education includes a system of scientific knowledge, practical skills, experience of creative activity, worldview, moral, aesthetic ideas and behavior in the conditions of a safe educational environment. The main focus of the educational program "Ukrainian language and literature. «Foreign Literature» consists in training a qualified and competitive specialist who possesses the necessary basic knowledge in the field of humanities for successful teaching activities in general secondary education institutions and in the field of professional development. The educational and professional program takes into account the latest educational methods, current linguistic and literary scientific methods, knowledge and individual experience of scientific and pedagogical workers. According to such a program, future teachers of the Ukrainian language and literature at the Uzhgorod National University will receive a wide range of knowledge in the field of humanities. The study of academic disciplines will help them better understand the context of the Ukrainian language and literature, develop their critical thinking and analytical skills, introduce applicants to a variety of literary currents and genres, improve their writing skills, expand the applicants' horizons, and supplement their knowledge. All educational components together will help the applicants to become competent teachers of the Ukrainian language and literature.

Keywords: curriculum content, professional training of future teachers of Ukrainian language and literature, educational program, Uzhhorod National University.

Постановка та обґрунтування актуальності проблеми. Зміст освіти професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури може бути консервативним за своєю сутністю, оскільки історично базувався на перевірених традиціях та підходах. Проте суспільні зміни спонукають до необхідної модернізації освіти. Нові вимоги і виклики, що постають перед суспільством у XXI столітті, можуть вимагати перегляду і

адаптації освітніх підходів. Гнучкість та відкритість до змін в освіті можуть бути ключовими для успішного супроводження суспільних трансформацій.

Модернізація змісту освіти професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури проявляється в пошуку нових шляхів розвитку освітніх систем; у проектуванні та експериментальній перевірці моделей виперед-

жаючого розвитку закладів освіти відповідно до розвитку суспільства; у пошуку балансу, оптимального співвідношення між «ринковістю» освіти та її основною метою – всебічного розвитку людини як особистості та найвищої цінності суспільства, її талантів, інтелектуальних, творчих і фізичних здібностей, формування цінностей і необхідних для успішної самореалізації компетентностей, виховання відповідальних громадян, які здатні до свідомого суспільного вибору та спрямування своєї діяльності на користь іншим людям і суспільству, збагачення на цій основі інтелектуального, економічного, творчого, культурного потенціалу українського народу, підвищення освітнього рівня громадян задля забезпечення сталого розвитку України та її європейського вибору [2].

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Зміст освіти досліджували вітчизняні науковці М. Ярмаченко, О. Савченко, С. Гончаренко, Т. Козарь, І. Червінська, Я. Никорак, В. Кремень, Ю. Бабанський, та ін. Професійну підготовку майбутніх учителів української мови та літератури вивчали О. Семенов, Н. Муқан, Л. Пасічник, В. Кришук, О. Дуплійчук, Н. Ничкало, Л. Лук'янова, Л. Хомич.

Мета статті – з'ясувати сутність поняття «зміст освіти», провести аналіз змісту освіти професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури на прикладі одного закладу вищої освіти України.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Зміст освіти – ключовий інструмент цілеспрямованого навчання. Ця категорія історична, оскільки освітній зміст – є своєрідною моделлю вимог суспільства щодо готовності людей до життя. У змісті освіти враховуються не лише актуальні й перспективні потреби суспільства, а й освітні запити окремих особистостей. На думку Ю. Бабанського, зміст освіти – один із компонентів процесу навчання. Це система наукових знань, умінь і навичок, оволодіння якими забезпечує всебічний розвиток розумових і фізичних здібностей молоді, формування світогляду, моралі й поведінки, підготовку до суспільного життя, праці. Зміст освіти охоплює всі елементи соціального досвіду, нагромадженого людством [4]. Під змістом освіти М. Ярмаченко розуміє систему знань про навколишній світ, культуру та мистецтво, узагальнених інтелектуальних і практичних умінь, навичок творчого розв'язання практичних і теоретичних проблем, систему етичних норм, якими мають оволодіти учні та студенти [6]. Сучасний зміст освіти має бути багатокомпонентним і національним, бо це є об'єктивною передумовою реалізації його розвивальних і виховних функцій [4]. Зміст освіти є системотворчим компонентом навчального процесу, базисом освіченості і культури всього населення, – зазначає О. Савченко [8]. Таким чином, для формування повноцінної особистості зміст освіти повинен охоплювати всі складові її життєвого досвіду, знання, вміння і навички, відповідні потреби та інтереси. Забезпечення соціальних функцій освіти залежить від того, як у її

змісті будуть реалізовуватися моральні, правові, політичні та економічні норми життя та поведінка людей. Тому під змістом освіти розуміють систему наукових знань, практичних умінь і навичок, засвоєння й набуття яких закладає основи для розвитку та формування особистості [9]. Модернізація вищої освіти передбачає вдосконалення змісту навчання. Особливо це стосується змісту дисциплін психолого-педагогічного, природничо-математичного та циклу професійного спрямування, оскільки підвищення якості педагогічної освіти є одним з пріоритетних завдань освіти сьогодення [9].

В Українському педагогічному словнику С. Гончаренка: «Зміст освіти впливає із її основної функції – прилучити молодь до загальнолюдських і національних цінностей; це – система наукових знань про природу, суспільство, людське мислення, практичних умінь і навичок та способів діяльності, досвіду творчої діяльності, світоглядних, моральних, естетичних ідей та відповідної поведінки, якими повинен оволодіти учень у процесі навчання. На зміст освіти впливають об'єктивні (потреби суспільства у розвитку робочої сили; розвиток науки й техніки, що супроводжується появою нових ідей, теорій і докорінними змінами в техніці й технології) та суб'єктивні (політика керівних сил суспільства, методологічні позиції учених) чинники. Педагогічні вимоги до змісту освіти: зміст освіти повинен бути спрямований на досягнення основної мети виховання – формування гармонійно розвиненої, суспільно активної особистості – громадянина України; зміст освіти повинен будуватися на науковій основі» [1, с. 137].

У відповідності до Професійного стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти (2024)» процеси навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти є наскрізними, що забезпечується такими ціннісними орієнтирами: повага, довіра, рівний доступ, без дискримінацій, становлення вільної особистості, підтримка, впевненість, тощо [7].

Отже, на основі проаналізованих праць, вважаємо що зміст освіти визначається основною функцією освіти – прилучення молоді до загальнолюдських і національних цінностей. Це включає систему наукових знань, практичних умінь, досвід творчої діяльності, світоглядні, моральні, естетичні ідеї та поведінку в умовах безпечного освітнього середовища.

Професійна підготовка майбутніх учителів української мови та літератури здійснюється на основі освітньої (освітньо-професійної) програми. Згідно закону України «Про вищу освіту», освітня (освітньо-професійна) програма – єдиний комплекс освітніх компонентів (навчальних дисциплін, індивідуальних завдань, практик, контрольних заходів тощо), спрямованих на досягнення передбачених такою програмою результатів навчання, що дає право на отримання визначеної освітньої або освітньої та професійної (професійних) кваліфікації (кваліфікацій) [3].

Так, для прикладу проаналізуємо освітню програму ДВНЗ «Ужгородський національний

університет». Освітня програма «Українська мова і література. Зарубіжна література» – сучасна освітня програма бакалаврського рівня в галузі знань «Освіта/Педагогіка», яка готує вчителів української мови й літератури, викладача закладу фахової передвищої освіти, вчителя зарубіжної літератури, що володіє ґрунтовними знаннями з фахових дисциплін та методик їх навчання, педагогіки, психології, сучасних інформаційно-комунікаційних технологій [5].

Основний фокус освітньої програми «Українська мова і література. Зарубіжна література» полягає у підготовці кваліфікованого та конкурентоздатного фахівця, який володіє необхідними базовими знаннями в галузі гуманітарних наук для успішної педагогічної діяльності в закладах загальної середньої освіти та в сфері професійного розвитку, зокрема знаннями з філософії, педагогіки середньої освіти, психології, історії філологічних дисциплін, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації творчої особистості, формуванню загальногуманістичних та етичних цінностей педагогічної діяльності; здатного вирішувати складні спеціалізовані завдання з організації освітнього процесу, зумовленого закономірностями й особливостями сучасної теорії та методики навчання за предметною спеціальністю 014.01 Середня освіта (Українська мова і література), які характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; здатного застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні технології в освітньому процесі. Освітньо-професійна програма враховує новітні освітні методики, актуальні

мовознавчі та літературознавчі наукові методи, знання та індивідуальний досвід науково-педагогічних працівників [5].

Для майбутніх учителів української мови та літератури в ДВНЗ «Ужгородському національному університеті» у 2024 році на першому курсі навчання передбачено вивчення освітніх компонентів: історії та культури України, іноземну мову, вступ до мовознавства, вступ до літературознавства, українська усна народна творчість та народництво, сучасна українська мова, історія зарубіжної літератури, практикум з українського правопису; фольклор світу, латинська мова, старослов'янська мова, сучасна українська мова, історія української літератури, фольклорна практика (рис. 1). За такою програмою, здобувачі майбутніх учителів української мови та літератури в ДВНЗ «Ужгородському національному університеті» отримають широкий спектр знань зі сфери гуманітарних наук. Вивчення історії та культури України допоможе їм краще розуміти контекст української мови та літератури. Вступ до мовознавства та літературознавства розвине їх критичне мислення і аналітичні навички. Вивчення української та закордонної літератури познайомить студентів з різноманітністю літературних течій і жанрів. Практикум з українського правопису допоможе вдосконалити писемні навички. Вивчення фольклору світу, латинської та старослов'янської мов розширить кругозір студентів і доповнить їхні знання. Всі ці предмети разом допоможуть здобувачам стати компетентними вчителями української мови та літератури.

1 семестр	2 семестр
Історія та культура України	Іноземна мова
Іноземна мова	Фольклор світу
Вступ до мовознавства	Латинська мова
Вступ до літературознавства	Старослов'янська мова
Українська усна народна творчість та народознавство	Сучасна українська мова
Сучасна українська мова	Історія української літератури
Історія зарубіжної літератури	Історія зарубіжної літератури
Практикум з українського правопису	Фольклорна практика

Рис. 1. Перелік дисциплін освітньої програми «Українська мова та література. Зарубіжна література» ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протягом 1-2 семестрів, 2024 р.

На другому курсі за освітньою програмою «Українська мова та література. Зарубіжна література» в ДВНЗ «Ужгородському національному університеті» у 2024 році передбачено досить різноманітні освітні компоненти, такі як філософія, психологія, сучасна українська мова, історія української та зарубіжної літератури, українська діалектологія, педагогіка,

діалектологічна практика та вибіркові дисципліни (рис. 2). Це допоможе здобувачам отримати широке та глибоке розуміння української мови та літератури, а також розвивати свої знання в різних галузях гуманітарних наук. Дозволить здобувачам стати справжніми експертами в галузі української мови та літератури, а також можливість вивчення додаткових предметів у вільному виборі.

3 семестр	4 семестр
Філософія	Педагогіка
Психологія	Сучасна українська мова
Сучасна українська мова	Історія української літератури
Історія української літератури	Історія зарубіжної літератури
Історія зарубіжної літератури	Вибіркові дисципліни із загальноуніверситетського каталогу
Українська діалектологія	Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу
Вибіркові дисципліни із загальноуніверситетського каталогу	Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу
Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу	Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу
Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу	Діалектологічна практика

Рис. 2. Перелік дисциплін освітньої програми «Українська мова та література. Зарубіжна література» ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протягом 3-4 семестрів, 2024 р.

На третьому курсі передбачено вивчення основ медичних знань та охорони здоров'я, інформаційно-комунікаційні технології в роботі мовно-літературної галузі, сучасна українська мова, історія української літератури, методика навчання української мови, історична граматики, основи риторики та виразне читання, українська літературна критика та вибіркові дисципліни (рис. 3). Аналізуючи освітню програму Українська мова та література в ДВНЗ «Ужгородському національному університеті» у 2024 році, можна зазначити, що вона охоплює досить широкий спектр дисциплін, що сприяє глибокому розумінню мови, літератури та суміжних галузей. Вивчення основ медичних знань та охорони здоров'я може бути корисним для студентів, оскільки розширює

їхні знання в додаткові області, що може вплинути на їх майбутню кар'єру. Інформаційно-комунікаційні технології в роботі мовно-літературної галузі також є важливою складовою освітньої програми, оскільки сучасний світ надзвичайно цифровий, і вміння працювати з цими технологіями може забезпечити студентам конкурентну перевагу. Крім цього, вивчення сучасної української мови, історії української літератури, методики навчання української мови та інші дисципліни дозволяють здобувачам розширити свої знання про культуру та мову українського народу. Загалом, ця освітня програма має багато переваг і може підготувати студентів до успішної кар'єри в галузі мови, літератури та освіти.

5 семестр	6 семестр
Основи медичних знань та охорони здоров'я	Сучасна українська мова
Інформаційно-комунікаційні технології в роботі вчителя мовно-літературної галузі	Історія української літератури
Сучасна українська мова	Історична граматики
Історія української літератури	Основи риторики та виразне читання
Методика навчання української мови	Українська літературна критика
Вибіркові дисципліни із загальноуніверситетського каталогу	Вибіркові дисципліни із загальноуніверситетського каталогу
Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу	Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу
Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу	Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу

Рис. 3. Перелік дисциплін освітньої програми «Українська мова та література. Зарубіжна література» ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протягом 5-6 семестрів, 2024 р.

На четвертому курсі передбачено вивчення інклюзивна освіта, сучасна українська мова, історія української літератури, історія української літературної мови, ділова українська мова, методика навчання української та зарубіжної літератури, стилістика української мови, педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти, педагогічна практика в закладах фахової передвищої освіти та вибіркові компоненти (рис. 4). Ці дисципліни охоплюють різноманітні аспекти вивчення української мови, літератури та педагогічної практики. Зокрема, інклюзивна освіта включає в себе питання запровадження та реалізації інклюзивних підходів у освітній процес. Сучасна українська мова та історія української літератури допоможуть здобувачам поглибити знання про

мову та культуру своєї країни. Ділова українська мова та стилістика української мови сприятимуть вивченню офіційного та професійного мовлення. Методика навчання української та зарубіжної літератури допоможе здобувачам отримати практичний досвід у роботі з літературними текстами та у викладанні предмету. Педагогічна практика в закладах загальної середньої та фахової передвищої освіти дозволить здобувачам здійснити власну педагогічну діяльність та здійснити впровадження теоретичних знань у практичну діяльність. Такий підхід у навчанні допоможе майбутнім учителям української мови та літератури отримати широкий спектр знань та навичок для успішної професійної діяльності у сфері освіти.

7 семестр	8 семестр
Інклюзивна освіта	Стилiстика української мови
Сучасна українська мова	Історія української літератури
Історія української літератури	Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу
Історія української літературної мови	Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу
Ділова українська мова	Педагогічна практика в закладах загальної середньої освіти
Методика навчання української та зарубіжної літератури	Педагогічна практика в закладах фахової передвищої освіти
Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу	Кваліфікаційний іспит із сучасної української мови та методики навчання української мови
Вибіркові дисципліни із кафедрального каталогу	Кваліфікаційний іспит з історії української літератури, історії зарубіжної літератури, методики навчання української та зарубіжної літератури

Рис. 4. Перелік дисциплін освітньої програми «Українська мова та література. Зарубіжна література» ДВНЗ «Ужгородський національний університет», протягом 7-8 семестрів, 2024 р.

Випускники освітньої програми зможуть працювати: вчителем української мови й літератури, зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти; вчителем мовно-літературної галузі в закладах фахової передвищої освіти; вчителем української мови й літератури, зарубіжної літератури у приватних освітніх закладах; репетитором з української мови й літератури; розробником освітніх курсів з української мови й літератури, зарубіжної літератури; вчителем мовно-літературної галузі на сучасних освітніх платформах, у закладах дистанційної освіти [5].

Висновки та перспективи подальших розвідок напруму. Визначено, що зміст освіти це система знань, практичних умінь, досвід творчої діяльності, світоглядні, моральні, естетичні ідеї та поведінка в умовах безпечного освітнього середовища. Професійна підготовка майбутніх учителів української мови та літератури орієнтована на формування духовно багатого мовної особистості з урахуванням мовленнєвих, культурних та літературних особливостей в

сучасних умовах, толерантної особистості в полікультурному середовищі, забезпечує можливість працювати вчителем української мови й літератури, зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти. Перспективами наукових розвідок вбачаємо в аналізі методичного забезпечення професійної підготовки майбутніх учителів української мови та літератури.

СПИСОК ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. К.: Либідь, 1997. С. 227.
2. Закон України Про освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Закон України Про вищу освіту. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text>
4. Козарь Т. П. Реформування змісту освіти як пріоритет державної освітньої політики. *Держава та регіони*. Серія: Державне управління, 2009. № 4. 48-51 с.
5. Офіційний сайт ДВНЗ «Ужгородський національний університет». URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/>
6. Педагогіка / за ред. М.Д. Ярмаченка. К., 1986. С. 93.
7. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» 2024 р. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/929/92993/646-ilovepdf_merged_1.pdf

8. Савченко О.Я. Удосконалення професійної підготовки майбутніх учителів початкових класів. *Початкова школа*. 2001. №7. С. 14.

9. Червінська І. Б., Никорак Я. Я. Модернізація змісту підготовки майбутніх учителів початкових класів. *Наука і освіта: науково-практичний журнал Південного наукового центру НАПН України. Педагогіка*. 2011. №4. С.464- 467.

REFERENCES

1. Savchenko, O. Ia. (2012). *Dydaktyka pochatkovoї osvity: pidruchn.* [Didactics of primary education: textbook]. K.: Hramota. [in Ukrainian]

Honcharenko, S. U. (1997). *Ucraina Dictionarium pedagogicum* [Ukrainian Pedagogical Dictionary]. K.: Lybid, 227. [in Ukrainian]

2. *Lex Ucrainae de Institutione.* [Law of Ukraine On Education]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>

3. *Lex Ucrainae de Superiore Educatione.* [Law of Ukraine On Higher Education]. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text> [in Ukrainian]

4. Kozar, T. P. (2009). *De argumentis educationis reformandis tanquam primario statu educationis.* [Reforming the content of education as a priority of the state educational policy]. State and regions. Series: State Administration, 4. 48-51 p. [in Ukrainian]

5. *Officium officialis Universitatis Nationalis Uzhhorodi Superioris Educationis.* [The official website of the Uzhhorod National University of Higher Education]. URL: <https://www.uzhnu.edu.ua/> [in Ukrainian]

6. Yarmachenko, M.D. (1986). *Pedagogia.* [Pedagogy]. K. 93. [in Ukrainian]

7. *Profesiynny standart «Vchytel' zakladu zahal'noyi seredn'oyi osvity» (2024)* [Professional standard "Teacher of general secondary education institution"]. URL: https://osvita.ua/doc/files/news/929/92993/646-ilovepdf_merged_1.pdf [in Ukrainian]

8. Savchenko, O. YA. (2001). *Udoskonalennya profesiynoyi pidhotovky maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv* [Improving the professional training of future primary school teachers]. *Pochatkova shkola*. №7. S. 14. [in Ukrainian]

9. Chervins'ka, I. B., Nykorak, YA. YA. (2011). *Modernizatsiya zmistu pidhotovky maybutnikh uchyteliv pochatkovykh klasiv* [Modernization of the content of the training of future primary school teachers]. *Nauka i osvita: naukovopraktychnyy zhurnal Pivdennoho naukovoho tsentru NAPN Ukrayiny. Pedahohika*. №4. S.464- 467. [in Ukrainian]

ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРА

РОЗМАН Ірина Іллівна – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри англійської мови, літератури з методиками викладання Мукачівського державного університету.

Наукові інтереси: професійна підготовка майбутніх учителів української мови та літератури.

INFORMATION ABOUT THE AUTHOR

ROZMAN Iryna Illivna – Doctor of Pedagogic Sciences, Professor, Professor at the Department of English language, literature with teaching methods Mukachevo State University.

Scientific interests: professional training of future teachers of Ukrainian language and literature.

Стаття надійшла до редакції 27.08.2024 р.

УДК 793.3

DOI: 10.36550/2415-7988-2024-1-215-360-364

ФЕДОТОВА Яна Петрівна –

викладач танців, Каліфорнія, США

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0199-7038>

e-mail: paniyanawork@gmail.com

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ВИКЛАДАННЯ В ТАНЦЮВАЛЬНІЙ ОСВІТІ

Поряд з традиційними методами викладання танців необхідно розробляти та впроваджувати інноваційні методи і підходи, які відповідали б вимогам новітнього технологічного розвитку. Без застосування прогресивних, активних методів навчання, які базуються на методичних засадах, мистецтво танцю не матиме подальшого яскравого розквіту й розвитку.

У статті розкрито роль інноваційних методів викладання в танцювальній освіті.

У хореографії під методом розуміється сукупність способів прищеплення уміння виражати почуття інструментом танцю і прийомів пізнавальної діяльності. Щодо танцю – це методика досягнення точності виконання рухів. Школа танцю є системою виховання людського тіла на професійному рівні. Сучасні методики танцю базуються на досвіді попередніх поколінь, на тій теоретичній і практичній основі, яка дісталася з минулого досвіду. Однак, поряд із цим, в процесі еволюції і зміни поколінь танцювальна освіта збагачувався новими прийомами його викладання, різноманітністю теоретичних знань і практичного досвіду відомих педагогів балетмейстерів.

Учені в галузі хореографії та хореографічної освіти наголошують на впровадженні інноваційних методів, сучасних технологій, як-от використання віртуальної реальності, використання аудіовізуальних та інтерактивних форматів, що є необхідним для вдосконалення підготовки здобувачів, зокрема набуття ними досвіду хореографічно-постановчої діяльності. Вони засвідчують багатофункціональність діяльності хореографа, як керівника, педагога, організатора, творця-постановника, які проявляються і реалізуються в різних формах і видах діяльності, зокрема й у створенні та постановці хореографічних композицій, плануванні та здійсненні репетиційного процесу, сценічного оформлення композицій тощо.

Хореографічне мистецтво сприяє творчому самовираженню засобами пластично-рухового інтонування, дозволяє виразити власну індивідуальність через танець, сприяє гармонійному розвитку особистості, а також забезпечує арттерапевтичний ефект як здоров'язбережувальна технологія.

Перспективи подальших наукових пошуків убачаємо в обґрунтуванні педагогічних умов, які сприяють успішному формуванню готовності хореографів до застосування інноваційних методів у професійній діяльності.

Ключові слова: хореографічне мистецтво, танець, інноваційні методи.

FEDOTOVA Yana Petrivna –

Dance instructor, California, USA

ORCID: <https://orcid.org/0009-0005-0199-7038>

e-mail: paniyanawork@gmail.com